

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

מאמר
וארא אל אברהם גו' – ה'תשל"ט

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור לש"פ וארא, כ"ח טבת, מבה"ח שבט, ה'תשע"ט

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה
תשעים שנה לנישואי כ"ק אדמו"ר והרבנית הצדקנית זי"ע

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ וארא, יום הבהיר כ"ח טבת, מבה"ח שבט הבעל"ט, הננו מוציאים לאור (בהוצאה חדשה ומתוקנת) מאמר ד"ה וארא גו' שנאמר בהתוועדות מוצאי ש"פ וארא, יום הבהיר כ"ח טבת, מבה"ח שבט ה'תשל"ט (לפני ארבעים שנה), הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות־קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנוכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

כ"ד טבת, ה'תשע"ט,
תשעים שנה לנישואי כ"ק אדמו"ר והרבנית הצדקנית נ"ע זי"ע,
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2019 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5779 • 2019

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

תוכן המאמר

הגלות נמשל לעיבור, שראשו של הולד בין ברכיו, עינים לו ולא יראה ואזנים ולא ישמע, וגם אברי הנשימה אינם פועלים פעולתם. ודוגמתו בנמשל, בנוגע לראיית ושמיעת אלקות, וכן בנוגע לנשימה, שחסר הענין דרצוא ושוב, אהבה ויראה, אלא העבודה היא כמצות אנשים מלומדה.

אך בחסד הוי' עלינו, עם קרובו, יש גם בזמן הגלות הענין דוארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב (האבות של כל אחד מישראל): ע"י ההתבוננות שהקב"ה נותן הכל כדי שיוכל למלא שליחותו, מתעוררת האהבה המסותרת (אברהם); ואח"כ בא לענין היראה (יצחק), בראותו מעמדו ומצבו כו'; וע"י שניהם בא לענין הרחמים (יעקב). וזהו שוארא גו' הוא לשון הוה – בעבודת כל יום, אבל בעיקר הוא לשון עתיד – כשתהי' התגלות המדות לאחרי הלידה (גאולה) מהעיבור (גלות).

אמנם, גם לאחרי שוארא גו', הנה שמי הוי' לא נודעתי להם, כי, עבודת המדות היא כמו עבד שעובד את אדונו, שגם בתכלית השלימות הרי זה באופן שיש מי שאוהב. ועז"נ לכן אמור לבני ישראל אני הוי', שע"י הקדמת עבודת המדות באים לתכלית השלימות – שמשה יאמר להם דרגתו, „אני הוי'“, שהו"ע התורה, שאין זה כמו עבד שעובד את אדונו, אלא באופן שנעשים חד עם קוב"ה.

בס"ד. מוצאי ש"פ וארא, כ"ח טבת, מבה"ח שבט, ה'תשל"ט

(הנחה בלתי מוגה)

וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב (וממשיך) ושמי הוי' לא נודעת להם (ואח"כ ממשיך) לכן אמור לבני ישראל אני הוי'. ומבאר רבינו הזקן בתו"א על הכתוב², דהנה, וארא יש בו ב' פירושים, א', לשון עבר, שנתגלה לאבות (כפשוטו של מקרא שהענין דוארא אל אברהם וגו' הי' בעבר), והב', לשון עתיד, שהוא לשון הוה. אך עז"נ שהגילוי (וארא) אל האבות הי' באופן ששמי הוי' לא נודעתי להם, אע"פ שהאבות הן הן המרכבה (העליונה)³. ואילו הענין דאני הוי', הנה עז"נ לכן אמור לבני ישראל אני הוי', והיינו, שכדי להגיע להגילוי דאני הוי', הרי זה לאחרי שעברו את הענין דמצרים, ובהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה⁴, שזהו"ע דמ"ת⁵, שבו נאמר⁶ אנכי הוי' אלקיך (אלא שבתור הכנה לזה מזכירים תחילה את הענין דוארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב, שהזכרה זו גופא היא נתינת כח והוראה על העבודה).

ב) ומבאר בזה, דהנה, הגלות (שזהו הענין דמצרים, ראש לכל הגלויות⁷) נמשל לעיבור (ולכן נקראת גם הגאולה בשם לידה, כפי שמביא כמה פסוקים ומאמרי רז"ל בזה). וביאור השייכות שביניהם, דהנה, כשהולד במעי אמו (בזמן העיבור) אזי ראשו בין ברכיו כו' ואוכל ממה שאמו אוכלת כו' ופיו סתום וטבורו פתוח⁸, דהיינו, שיש להעובר כל חתוך האברים ראש ועינים ואזנים כו', אלא שראשו מקופל ומונח בין ברכיו שאינו משמש כלום, שאינו מחשב ומהרהר, וכן עינים לו ולא יראה ואזנים ולא ישמע, וגם המאכל שלו שאוכל ממה שאמו אוכלת אינו הולך לו דרך הפה רק דרך הטבור כו' (ולא דרך מעבר האיברים הנעלים יותר שנמצאים למעלה מהטבור). וכן בנוגע לענין הנשימה, שאף יש בו אברי הנשימה ג"כ, מ"מ, הרי אין לו נשמת רוח חיים, ולכן אברי הנשימה אין משמשים כלום כו'. ודוגמתו בענין הגלות,

(5) ראה פרש"י עה"פ.

(6) יתרו כ, ב.

(7) ראה לקוטי תורה להאריז"ל ר"פ תצא.

סה"מ תש"ט ע' 107. ובכ"מ.

(8) נדה ל, ב.

(1) ריש פרשתנו (ו, ג-ו).

(2) ריש פרשתנו (נה, א).

(3) ב"ר פמ"ז, ו. פפ"ב, ו. וראה גם תו"א

נו, ג.

(4) שמות ג, יב.

שאף שישנם עשר כחות הנפש, שכוללים גם הענין דראי' ושמיעה, שכפי שהם באמיתתם ה"ה כחות רוחניים (שהכחות הגשמיים נשתלשלו מהן⁹), שענינם ראיית אלקות ושמיעת אלקות (כמבואר המעלה שיש בראי' לגבי שמיעה ובשמיעה לגבי ראי'¹⁰), הרי יכול להיות מעמד ומצב שענינם להם ולא יראו אזנים להם ולא ישמעו¹¹, והיינו, שאע"פ שהאמת היא שאין עוד מלבדו¹², וגם לאחרי שישנה מציאות העולם, בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ וכל צבאם¹³, הרי זה באופן שבכל רגע ורגע נתהווה הכל מאין ואפס המוחלט ע"י דבר ה' (בדבר הוי' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם¹⁴), כמו שהי' ברגע הראשונה של הבריאה (כמבואר בשער היחוד והאמונה בתחלתו), ובמילא צ"ל הענין דשאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה¹⁵, ועד"ז בנוגע לשמיעה כו', אבל אעפ"כ, הרי זה באופן שענינם להם ולא יראו אזנים להם ולא ישמעו. ועד"ז בנוגע לכלי העשי', כמו ידים ורגלים, שאין פועלים פעולתם כדבעי, והיינו, שקיום התומ"צ הוא לא כמו דבר חי, אלא באופן דמצות¹⁶ אנשים מלומדה כו'.

ויש לבאר גם בנוגע לענין הנשימה, שבה נאחז גם כל החיות והמציאות של האדם, ע"פ המבואר במ"א (בדרושי חנוכה בד"ה רני ושמח¹⁷) בפירוש הכתוב¹⁸ כל הנשמה תהלל י"ה, שנשמה מלשון נשימה (כפירוש רז"ל¹⁹ על כל נשימה ונשימה שאדם נושם צריך לקלס לבורא), שהיא כחי' רצוא ושוב, וענינה בעבודת האדם, שאני נבראתי לשמש את קוני²⁰, שכל עניני העבודה בכל הכחות שלו נאחזים בכך שישנו הרצוא והשוב שבו (שנשתלשלו מהן גם בענין הנשימה כפשוטה²¹). דהנה, הרצוא שבו הוא עי"ז שמתבונן במה גדלו מעשיך ומה רבו מעשיך²², או בשאר עניני התבוננות (שהרי כל אחד מתפעל מהשכל השייך אליו, כמבואר בהקדמת התניא), והתבוננות זו פועלת אהבה לאלקות, שנקראת בשם רצוא, שרצונו להתאחד עם שרשו ומקורו באלקות עד למעלה מעלה כו',

9) ראה תניא רפ"ג.
 10) ראה אוה"ת ואתחנן ע' סב ואילך.
 11) לשון הכתוב — תהלים קטו, ו.
 12) ואתחנן ד, לה.
 13) בראשית א, א ובפרש"י שם, יד.
 14) תהלים לג, ו.
 15) ישעי' מ, כו.
 16) שם כט, יג.
 17) תו"א מקץ לו, ב (ועם הוספות כו' — אוה"ת חנוכה שטו, א ואילך). הובא באוה"ת פרשתנו ס"ע קמא.
 18) תהלים קנ, ו.
 19) ב"ר פי"ד, ט.
 20) משנה וברייתא סוף קידושין.
 21) "שואף ההבל ונכנס ויוצא" (תו"א שם).
 22) שם צב, ו. קד, כד.

ובלשון התניא²³ בפירוש מ"ש²⁴ נר הוי' נשמת אדם, שזהו כמשל הנר שמתנענע תמיד למעלה בטבעו, מפני שאור האש חפץ בטבע לידבק בשרשו למעלה כו'. ולאח"ז בא ענין השוב, שעושה חשבון שאני לא עשיתי את עצמי²⁵, אלא על כרחך אתה חי²⁶, כיון שהקב"ה שלח אותו לעשות לו ית' דירה בתחתונים²⁷, בעולם התחתון שאין תחתון למטה הימנו (כמבואר בתניא²⁸), שזוהי הנתינת כח שבהיותו במעמד ומצב דעל כרחך אתה חי יעבוד עבודתו בחפץ וברצון ובשמחה גדולה, מזה שביכלתו ללמוד תורה ולקיים מצוות, שהאפשרות לזה היא דוקא בהיותו חי נשמה בגוף. וזהו ענין הנשימה, שיש בזה ב' הענינים הכלליים דרצוא ושוב, שע"י ההקדמה דרץ לבך, שהו"ע הרצוא, נעשה שוב לאחד, או שוב למקום (כהגירסאות שבזה בספר יצירה²⁹), והיינו, שע"י שממלא שליחותו בעלמא דין, שוב למקום, נשלם אצלו הענין דשוב לאחד. וכל זה הוא כאשר כלי הנשימה פועלים פעולתם, אבל בזמן הגלות, שנמשל לעיבור, הנה אע"פ שישנו כל חיתוך האברים וגם אברי הנשימה, מ"מ, אינם פועלים פעולתם, וכאמור לעיל (בלשון המאמר) שזהו רק מצות אנשים מלומדה, ללא אהבה ויראה, רצוא ושוב, שהם הכנפים שעל ידם פרחא לעילא³⁰ לעלות עד למעלה מעלה.

ג) אך בחסד הוי' עלינו³¹, הנה אע"פ שנמצאים במעמד ומצב של עיבור, שזהו המעמד ומצב של זמן הגלות, הרי להיותנו בני" עם קרובו³², נותן הקב"ה כח — ע"י וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב, שלהיותם האבות (אין קורין אבות אלא לשלשה³³) של כל אחד מישראל, ישנו ומוכרח להיות ענינם בכל אחד מישראל, כדי למלא שליחותו ותפקידו לעשות לו ית' דירה בתחתונים — שמבלי הבט על כך שלכאורה אין הלב והראש וכלי הנשימה פועלים פעולתם, יוכלו לעורר ע"י מעשינו ופעולתנו דוקא בזמן הגלות, בזמן העיבור, מעין מה שיהי' לאחרי הלידה, שתהי' בקרוב ממש בבוא הגאולה האמיתית ע"י משיח צדקנו.

ואילך.	23 רפי"ט.
30 ראה תקו"ז תיקון י (כה, ב). תניא	24 משלי כ, כז.
פל"ט (נג, ב). פ"מ (נה, א ואילך).	25 לשון התניא פל"א (מ, ב).
31 ראה תו"א פרשתנו שם, ג: "אלא שאף בגלותנו לא עזבנו ה' אחד ונותן לנו הכח להיותנו בני ישראל עם קרובו כו'".	26 אבות ספ"ד. וראה תניא ספ"ג.
32 ע"פ תהלים קמח, יד.	27 ראה תנחומא נשא טז. תניא פל"ו.
33 ברכות טז, ב.	28 שם.
	29 פ"א מ"ח. וראה סה"מ תרנ"ט ע' ערב. וש"נ. וראה גם אוה"ת יתרו ע' תקפא

והענין בזה, שהנתינת כח דוארא גו' היא על העבודה בג' הקוין (שזהו ענינם של ג' האבות אברהם יצחק ויעקב), החל מהעבודה דרצוא והעבודה דאהבה, עי"ז שמתבונן בזה גופא שישראל הם עם קרובו, ומתבונן בזה שהקב"ה נותן לו הכל, מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה³⁴, כדי שיוכל למלא שליחותו, אלא שרוצה שיהי' זה באופן דובחרת בחיים³⁵, כיון שגם זה ענין שנוגע לתכלית השלימות בהשפעת הטוב, ואז הוא מגיע לאהבה, עי"ז שמגלה את האהבה המסותרת שהיא ירושה לנו מאבותינו (כמבואר בתניא³⁶), החל מאברהם אבינו (וארא אל אברהם), והתגלות האהבה היא באופן שמחי' את כל מעשיו ופעולותיו אפילו בזמן הגלות, במעמד ומצב של עיבור.

ומזה בא אח"כ לענין היראה, כשנזכר (ער כאפט זיך) על מעמדו ומצבו, שלאחרי ההשפלה של הקב"ה בהקירוב והאהבה אליו, איך יתכן שנמצא במעמד ומצב כזה כו', ועד להמבואר בתניא³⁷ שאפילו כשעובד הוי' ביראה ואהבה בתענוגים הרי הוא דבר בפני עצמו ירא ה' ואוהבו, יש מי שאוהב³⁸, ואין זה מגיע אפילו למעמדה ומצבה של נשמתו קודם ירידתה למטה, כאשר עמדתי לפניו (לפני הוי' אלקי ישראל)³⁹. ועי"ז נפעל אצלו הענין והעבודה דיראה, וארא גו' אל יצחק.

ולאחרי ההתבוננות בב' הקוים הנ"ל (אהבה ויראה), שהו"ע רצוא ושוב, הנה דוקא עי"ז יכול לבוא לבחי' רחמים אמיתיים, רחמים על נפשו, וגם המשכת רחמים העליונים, ועד לענין דברחמיך הרבים רחם עלינו⁴⁰, כמבואר בדרושים⁴¹ הענינים שבזה, שאי אפשר לבוא לבד לשלימות הרחמים העליונים, אלא מבקשים שגם ענין זה יותן ברחמיך הרבים, ע"י ההכנה שיש בעבודתו ענין הרחמים, שזהו ענינו של יעקב (וארא גו' אל יעקב).

וזזהו וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב, שנוסף על מה שהי' בעבר, הרי זה גם לשון עתיד, שהוא לשון הוה, כיון שזוהי עבודת האדם בכל יום ויום (לשון הוה), אבל בעיקר הרי זה לשון עתיד, כי השלימות

34) ברכה שלישית דברכת המזון.
 35) נצבים ל, יט.
 36) רפי"ח.
 37) פל"ה.
 38) תו"א שם נו, א.
 39) מלכים"א יז, א. וראה זח"ג סח, ב.
 40) ברכת יוצר.
 41) ראה לקו"ת מסעי פח, ד. פ' ראה לב, ג. אוה"ת בשלח ע' תרפא ואילך. ועוד.

בזה תהי' בעתיד, כשתהי' התגלות כל האברים שלו, לאחרי הלידה (הגאולה) מהעיבור דזמן הגלות הנקרא בשם עיבור.

ד) **ואעפ"כ** לא מספיק הענין דוארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב, כיון ששמי הוי' לא נודעתי להם. והענין בזה⁴², דהנה, כללות העבודה שמצד האבות היא באופן ששייך לחלק שישנו עבד שהוא עובד את אדונו⁴³. ובפרט בעמדו בעבודת המדות, אהבה ויראה ורחמים, שאפילו כפי שהם בתכלית השלימות, הרי זה עדיין בבחי' יש מי שאוהב (כנ"ל ס"ג) — אפילו בנוגע לאהבה בתענוגים, ועד"ז בנוגע ליראה, ועד"ז בנוגע לרחמים (אע"פ שרחמים הם בקו האמצעי). ועז"נ לכן אמור לבני ישראל אני הוי', והיינו, שע"ז (לכן) שעוברים את זמן העיבור, ופועלים מה שיכולים לפעול אז ע"י הנתינת כח וההתעוררות מהשלשה אבות אברהם יצחק ויעקב, אזי באים לתכלית השלימות — שזהו מש"נ למשה אמור לבני ישראל אני הוי', היינו, שמשה יאמר להם הדרגא שלו, אני הוי', שבכללות הו"ע הביטול, ונחנו מה⁴⁴, ובעבודה גופא הו"ע התורה, שתלמוד תורה כנגד כולם⁴⁵, שאין זה כמו עבד שעובד את אדונו, אלא כמארו"ל⁴⁶ מאן מלכי רבנן⁴⁷, וכמו אד' שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך⁴⁸, וכמו לשון אתמר שבגמרא שפירושו שנלמד ממילא⁴⁹, ועי"ז מגיע למעמד ומצב דאני המשנה המדברת בפ"ך⁵⁰, שזהו מש"נ בנוגע למשה רבינו ששכינה מדברת מתוך גרונו⁵¹, ובאמרו לכל אחד מישאל ולכל בני" עד סוף כל הדורות: אני הוי', ממשיך אצלם דוגמת מה שהי' אצלו הענין דשכינה מדברת מתוך גרונו, שלכן נעשה לימוד התורה באופן דמה להלן (במ"ת), שאז הי' הענין דשכינה מדברת מד' רוחות העולם ומלמעלה ומלמטה⁵²) באימה וביראה וברתת ובזיע, אף כאן

דבר המלך בלבד .. ואינו מדבר דברי עצמו

כלל כמו העבד העושה ציווי רבו כו"ל.

48) תהלים נא, יז. וראה סה"מ תרכ"ז ע' תמג.

49) לקו"ת פקודי ו, א. ח, א. נשא כה, ב. ועוד.

50) תו"א שם. ועוד.

51) ראה זח"ג רלב, א (ברע"מ). ז, א.

רסה, סע"א. שמו"ר פ"ג, טו. ויק"ר פ"ב, ג. מכילתא יתרו יח, יט. לקו"ש ח"ד ע' 1087.

52) שמו"ר פ"ה, ט. תניא פל"ו (מו, א).

42) ראה תו"א שם.

43) בתו"א שם: "כל זה נק' עדיין בשם עבודת עבד ששומע בקול רבו ועושה ציווי מאהבה .. וכן יצחק מיראה כו"ל.

44) בשלח טז, ז. וראה תו"א שם.

45) פאה פ"א מ"א.

46) ראה גיטין סב, סע"א. וראה תו"א שם

נח, א.

47) בתו"א שם: "התורה .. אינה נקראת בשם עבודת עבד, כי כשלומד ומדבר דין זה הוא כמלך שמצוה לעשות משפט עמו, ולכן אמרו מאן מלכי רבנן .. שהרי הוא כאומר

באימה ובריאה וברתת ובוזיע⁵³, עי"ז שהלימוד הוא בהקדמת ההתבוננות כו' עכ"פ בכל שעה ושעה (כמבואר בתניא⁵⁴, ששייך לעבודת הבינונים, שהיא מדת כל אדם ואחרי' כל אדם ימשוך⁵⁵). ועי"ז נעשה הענין דאני הוי', הי' הוה ויהי' כאחד⁵⁶, ועד שהמהוה מתאחד עם הדבר שנתהוה — מאן מלכי רבנן, שישראל ע"י אורייתא נעשים כולא חד עם קוב"ה⁵⁷, כמבואר גם בתניא⁵⁸ בארוכה במעלת לימוד התורה לגבי קיום המצוות בנוגע לענין היחוד, שמגיע ליחוד האמיתי שאין למעלה הימנו.

(ה) **וזהו** וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב גו', שגם בזמן הגלות, הנה אע"פ שנקרא עיבור (ככל פרטי הדברים שנתבארו בארוכה במאמרים), הנה בחסדי הוי' אלקינו, כיון שמדובר אודות ישראל עם קרובו, ישנו גם עתה הענין דוארא (לשון הוה) אל אברהם אל יצחק ואל יעקב כפי שישנם בשלימות בכל אחד מישראל, להיותם האבות שלו (אין קורין אבות אלא לשלשה), שמורשים לו כל הענינים וכל הכחות, החל מאהבה המסותרת שהיא ירושה לנו מאבותינו (כמבואר בארוכה בתניא), שאהבה זו כוללת את כל הענינים וכל הכחות, ומביאה אח"כ גם למחשבה דיבור ומעשה, כך, שעוד בזמן הגלות פועלים מעשינו ועבודתנו בכל הפרטים, ועד לענין דאני הוי', שזהו"ע לימוד התורה (כנ"ל ס"ד). ועד שעיי"ז נעשית הלידה, שהו"ע הגאולה, ובקרוב ממש, זכו אחישנה⁵⁹, ע"י משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, בקרוב ממש.

שעהיוה"א פ"ז (פב, א).	53) ברכת כב, א.
57) ראה זח"ג עג, א.	54) פמ"א (נח, ב).
58) פכ"ג (כט, א). וראה ג"כ פכ"ה (לב),	55) שם רפי"ד.
59) ישעי' ס, כב. סנהדרין צח, א.	56) זח"ג רנז, סע"ב (ברע"מ). פרדס שער
	א (שער עשר ולא תשע) פ"ט. תניא

הוספה

א

בי"ה, כ"ח כסלו תשי"ג
ברוקלין.

האברך ... שי

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו משילהי חשון, בו מודיע אודות קורות ימי חייו בקצרה, ואשר לומד עתה בישיבת תומכי תמימים ב... , ויהי רצון שיהי בהצלחה, אבל עליו לדעת כי במדה האפשרית צריך למלאות את אשר חיסר בשנים שעברו בענין לימוד החסידות, ובפרט שלפי מקור מחצבתו מגזע [...]. תלמידי רבינו הזקן, הרי בטח ניתנו לו כחות מתאימים ועליו להוציאם מהכח אל הפועל, ברם ידוע דרך החסידות שאין דעת חכמים נוחה מפגיעה בבריאות הגוף, ויש די אפשריות לאחוז בהא ובהא, היינו ללמוד בשקידה ובהתמדה ובכ"ז יהי הגוף בריא, וכמ"ש הרמב"ם בהלכות דיעות רפ"ד, היות הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא, והש"י יצליחו אשר מוריו והוריו שיחיו ישבעו ממנו רוב נחת חסידותי, ויהי חסיד ירא שמים ולמדן, בברכה לתלמוד תורה ביראת שמים.

ב

בי"ה, ה' אדר תשי"ח
ברוקלין

האברך משה שלמה שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מעש"ק, פ"נ עבור אמו מרת חי' פייגא שתליט"א, בעת רצון יזכירוה על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה

ב

מצילום האגרת. נדפסה בתשורה (לאַבְקָאוּסְקִי, תשע"ה).
האברך משה שלמה: סלונים, לוד. אגרות נוספות אליו — אג"ק חכ"ז אגרת י'רצט (ע' רצט).
חל"ב אגרת יב'קלח, ובהנסמן בהערות שם.

נבגי"מ זי"ע – להמצטרך לה בכלל, ולהטבת הבריאות ולאריכות ימים ושנים טובות.

ובדאי למותר להאריך, אשר עליו להוסיף בעניי תורה ומצות בכלל, ובעניי תורת החסידות ועניי ביחוד, שהרי בזה תלוי ג"כ ההוספה בברכות השי"ת להוריו שי', וכמארז"ל ברא מזכה אבא, ומובן שגם בהנוגע להאם כן הוא. ובפרט שהרי הוא מביא הבקשה בהאמור, שמזה מובן שלכל לראש – **עליו לעשות ככל התלוי בו במילוי בקשתו האמורה,**

ועל יסוד מאמר חז"ל הידוע כמאן **דבעי** למיעבד לא עביד – שמיוצאי חלציו של רבנו הזקן תובעים וגם נותנים היכולת למלאות במדה גדולה יותר מאשר סתם בן ישראל, שהרי זכות אבותיהם מסייעתם. ולפום גמלא שיחנא. וכמבואר העניינים בארוכה בקונטרס ומעין. ויהי רצון שבקרוב יבשר בשוי"ט בכל האמור.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
א. קווינט, מזכיר

וכמארז"ל ברא מזכה אבא: סנהדרין קד, א.
מאמר חז"ל .. כמאן דבעי למיעבד לא עביד: כתובות סז, רע"א. וש"נ.
זכות אבותיהם מסייעתם: ראה אבות פ"ב מ"ב.
ולפום גמלא שיחנא: כתובות שם. וש"נ.
וכמבואר .. בקונטרס ומעין: ראה שם מאמר יג.

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו
כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות

החתן הרה"ת משה והכלה מרת חוה שיחיו קלמנסון

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

כי"ה טבת, ה'תשע"ט

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' ישראל שמעון וזוגתו מרת חנה שיחיו קלמנסון

הרה"ת ר' ירחמיאל הענך וזוגתו מרת חנה שיחיו זלמנוב

ולזכות זקניהם

הרה"ת הרב אברהם יצחק וזוגתו מרת שרה רבקה שיחיו ששונקין